

Jaarverslag 2021 Greenports Nederland

Samen werken aan circulaire tuinbouw

Focus aanbrengen en het tuinbouwnetwerk doorontwikkelen

Het jaar 2021 stond voor Greenports Nederland in het teken van 'vruchten plukken' van onze netwerkopzet en focus aanbrengen. De aanwezigheid van Covid-19 en de gedeeltelijke lockdowns hadden natuurlijk hun impact op de ketens. Door gezamenlijke inspanningen vanuit de crisisorganisatie zijn in het jaar 2021 veel bedrijven geholpen middels de NOW en TVL en OVK-regelingen. Dit om de impact en innovatiekracht van het tuinbouwcluster voor Nederland te behouden.

ADRI BOM-LEMSTRA
voorzitter Greenports Nederland

Tijdens de Tweede Kamerverkiezingen, de formatieperiode en het opstellen van het regeerakkoord zijn veel gesprekken gevoerd om de transities uit het tuinbouwakkoord bij de politieke partijen onder de aandacht te brengen.

Verder zagen we tijdens het verslagjaar een duidelijk post-corona effect voor de tuinbouw opkomen. Door het schoksgewijze herstel van de wereldeconomie en de ongecoördineerde aanpak van de Europese energietransitie is een schaarste op de gasmarkt ontstaan waardoor veel glastuinbouwbedrijven in liquiditeitsproblemen dreigden te komen. Door een gezamenlijke inspanning van het cluster aan het einde van het jaar zijn we in overleg getreden met de ministeries van LNV en EZK om voor het energiedossier oplossingen te vinden.

Dit allemaal tegen de achtergrond dat het tuinbouwcluster duurzame maatschappelijke oplossingen kan bieden zowel op nationaal als internationaal niveau. Het gerealiseerde ambitie document "farm-to-fork", wat samen met de branches is opgesteld, geeft aan op welke wijze het Nederlandse tuinbouw cluster binnen Europa haar beoogde gidsrol kan nemen. Daarvoor zijn tien concrete punten benoemd waar zowel overheden, kennisinstellingen en ondernemers de komende jaren aan willen werken.

Als resultaat van het netwerk wil ik ook eerste stappen benoemen die gerealiseerd zijn voor gewasbescherming rond een versneld toelatingsbeleid voor "laagrisicomiddelen". Door intensieve aanpak vanuit het netwerk en door de samenwerking met LNV is voor de tuinbouw deze mooie mijlpaal bereikt.

Ook kijk ik met trots terug op het doorontwikkelingsproces van Greenports Nederland, waarbij op basis van veel goede gesprekken gekozen is om focus aan te brengen en de verbindingen met de regionale Greenports te versterken. Ik sluit af door provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Gelderland en Limburg te bedanken voor hun steun aan dit netwerk en voor het vertrouwen naar mij, waardoor ik in 2021 vanuit mijn voorzitterschap bij Glastuinbouw Nederland ook als voorzitter verbonden ben gebleven aan deze mooie netwerkorganisatie.

Jaaroverzicht

Naast de thema's uit het Tuinbouwakkoord heeft Greenports Nederland zich op diverse gebieden ingezet:

Energie dossier; werk aan de winkel voor korte en lange termijn

Naast de urgentie op korte termijn, is er steeds meer aandacht nodig om de lange termijn ambities niet uit het oog te verliezen. Hiervoor hebben vooral aan het eind van het jaar diverse acties plaatsgevonden, in het kader van de sterk stijgende energieprijzen.

Glastuinbouw Nederland, GroentenFruit Huis, Rabobank en Royal FloraHolland trokken in het voorjaar van 2021 samen op in de lobby om betere afspraken te realiseren voor de compensatie ODE en CO₂ oplossingen. Greenports Nederland ondersteunt deze lobby omdat de verduurzamingsambities in de knel dreigen te komen en daarmee de ingezette energietransitie van de glastuinbouwsector grotendeels tot stilstand komt. Het perspectief om te investeren in lange termijn oplossingen voor een klimaatneutrale glastuinbouw zou hiermee teniet gedaan worden.

De torenhoge energieprijzen hebben de tuinbouwsector in het najaar van 2021 doen beseffen dat afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en het daarmee samenhangende geopolitieke speelveld de komende jaren nog volop aan de orde zijn. Het ingestelde tuinbouwoverleg stemt vanaf oktober haar aanpak met een grote groep stakeholders af. Glastuinbouw Nederland trekt dit dossier en Greenports Nederland coördineert het samenspel om te komen tot eenduidige communicatie en een afgestemde benadering naar de ketenpartners, het Rijk en de lobby richting de politieke partijen. Parallel lopen gesprekken met de departementen EZK en LNV ter voorbereiding van een nieuw energieconvenant.

Nationaal Tuinbouwcongres; de transitie in beeld

Op 7 oktober vond het Nationaal Tuinbouwcongres plaats in het Bomencentrum Nederland in Baarn. Adri Bom-Lemstra benoemde de kansen voor het cluster uit het Tuinbouwakkoord en maakte de verbinding tussen de Europese farm-to-fork strategie en de actuele transitiethema's. Volkert Engelsman, CEO van Eosta deelde zijn waarnemingen over mondiale trends in verduurzaming van tuinbouwketens. In drie workshops werden vervolgens de bezoekers meegenomen naar de praktijk waarbij de ondernemers en projectleiders vanuit de regionale Greenports het gesprek aangingen over de dilemma's en uitdagingen die zij tegenkomen. Onderwerpen die hier aan bod kwamen, waren groene waterstof, biodiversiteit en regionale talentontwikkeling met internationale ambities.

Tuinbouw scenario's, nog beter toepasbaar maken

In 2020 zijn door ACCEZ met een team specialisten in opdracht van Greenports Nederland de crisisorganisatie Corona-Tuinbouw toekomstscenario's opgezet. Zodat het tuinbouwcluster sterker en flexibeler wordt en zich sneller en beter kan aanpassen aan de veranderende omstandigheden. Ze beschreven vier extreme, en toch plausibele, toekomst voor het tuinbouwcluster die tuinbouwondernemers helpen bij het nemen van strategische beslissingen. Op de website tuinbouwscenarios.nl is alle informatie gepubliceerd. De site is verbeterd en praktisch toepasbaar gemaakt.

Tegelijkertijd is er in het verslagjaar gewerkt aan vervolgactiviteiten. Zo is er een trainingsprogramma in de maak voor strategische adviseurs en financiële dienstverleners die actief zijn in de tuinbouwbranche. In het voorjaar 2022 gaat de eerste training van start.

Verkiezingsjaar 2021 en de route naar het kabinet Rutte 4

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen is een verkiezingsmanifest opgesteld. In het voorjaar hebben we ons gericht op de inbreng voor het regeerakkoord met de titel "Samen investeren in gezondheid en groen". Het tuinbouwcluster toonde daarmee aan dat ze met de overheid wil investeren in gezonde mensen en een gezonde, groene leefomgeving, resulterend in goed renderende bedrijven en een sterke economie. Met die reden is voor enkele thema's prominente aandacht gevraagd om mee te nemen in het regeerakkoord. Hierbij gaat het om de thema's werkgelegenheid, klimaat & energie en internationale handel.

Introductieprogramma Tweede Kamerleden, voorjaar en zomer 2021

Tweede Kamerleden met tuinbouw in hun portefeuille, hebben kennis gemaakt met de tuinbouw. Greenports Nederland en de partners hebben hen laten zien welke oplossingen de tuinbouw te bieden heeft voor maatschappelijke problemen. Zo zijn door de bestuurders verschillende Kamerleden bijgepraat over de uitdagingen waar deze sector mee te maken heeft om zo een goede indruk te krijgen van de dynamiek van het tuinbouwcluster. Bij de voorbereiding zijn diverse branches betrokken geweest.

Post Covid -19

Net als in het jaar 2020 verzorgde Greenports Nederland de coördinatie van de corona crisisorganisatie voor de tuinbouw. De belangrijkste onderwerpen voor de organisatie waren beschikbaarheid personeel, lockdowns en steunmaatregelen. In de winter en het voorjaar zorgden de Brexit en diverse lockdowns voor beschikbaarheidsproblemen van personeel. Verder is mede dankzij de inzet van de crisisorganisatie door de bedrijven breed gebruik gemaakt van de steunmaatregelen als NOW, TLV en OKV regelingen.

Doorontwikkeling, tuinbouwcluster krachtiger organiseren

In 2018 is vanuit het beraad van Boskoop een Greenports 3.0 aanpak en samenwerking voorgesteld en uitgerold met de oprichting van Greenports Nederland. Hierbij is gekozen voor een werkagenda met acht transitielijnen. Dat leidde in 2019 tot de ondertekening van het tuinbouwakkoord. In het voorjaar van 2021 leidde een aantal ontwikkelingen, zoals de veranderingen in het netwerk en de afronding van de eerste fase financiering, tot de behoefte aan reflectie en doorontwikkeling van Greenports Nederland. In het kader van het traject 'doorontwikkeling Greenports Nederland' zijn in de maanden juni en juli 2021 gesprekken gevoerd met de stakeholders.

De positionering van de tuinbouwsector op landelijk en Europees terrein is een belangrijk onderwerp gebleken in de vraag rond de doorontwikkeling van Greenports Nederland.

De coronacrisis en haar na-ijleffecten hebben het besef en de ambitie opgeleverd dat we als tuinbouwsector nog steviger moeten werken aan onze bekendheid en imago bij publiek, ngo's en politiek. De kwetsbaarheid van sectoren als gevolg van veranderingen in de maatschappelijk en politieke 'kijk' op goed en fout brengt enorme risico's met zich mee voor de toekomst van de ontwikkeling van het gehele tuinbouwcluster. Een breed publiek denkt bij tuinbouw soms aan veel gebruik van fossiele brandstoffen, kunstmest en chemische gewasbescherming en een groot waterverbruik. Hierdoor kan snel imagoschade ontstaan t.a.v. duurzaamheid en de CO₂ footprint van de sector. De behoefte aan 'branding' van de sector is daarmee groter geworden. We willen bekend staan als het meest duurzame, innovatieve en gezonde cluster van de wereld. De tuinbouw heeft oplossingen voor de maatschappelijke transitie van morgen. Deze boodschap moeten we gezamenlijk, krachtiger en eenduidiger overbrengen. Dit krijgt in 2022 verdere invulling.

Voortgang per thema in 2021

In 2019 zijn acht transitietafels gestart met het verdiepen en uitvoeren van de programmalijnen met een tijdshorizon van 10 jaar. Deze ambitie is uitgewerkt naar concrete jaarplannen per thema. De focus is om met de regionale greenports, brancheorganisaties en kennisinstellingen via een triple helix benadering de juiste versnelling aan te brengen. In 2021 zijn alle thema's verder verdiept en uitgebreid. Hieronder een overzicht van de activiteiten per thema.

KLIMAATNEUTRALE ENERGIE

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: ADRI BOM-LEMSTRA – GLASTUINBOUW NEDERLAND

Begin 2021 is de eindrapportage "Gebiedsvisies Duurzame Glastuinbouw 2021" opgeleverd. In dit rapport is voor alle gebieden met glastuinbouw de huidige status rond energieverbruik en de mogelijke opties voor verduurzaming in de gebieden opgenomen. Uit het rapport komt een concentratie van 13 tuinbouwgebieden naar voren waar via een gebiedsgerichte aanpak de energietransitie procesmatig ondersteund en aangejaagd moet worden om onze doelstellingen ten aanzien van verduurzaming te helpen realiseren.

Voor deze projectaanpak is door Glastuinbouw Nederland (GTNL) een projectvoorstel opgesteld, waarbij zij gedurende de planningsperiode tot 2025 de rol van inhoudelijke procesondersteuning en regiocoördinatie op zich nemen. De regionale Greenports, indien actief op dit thema, zijn in de aanpak opgenomen door onder andere de inbreng van eigen specialisten. Greenports Nederland heeft samen met het Ministerie van LNV en GTNL dit projectvoorstel goedgekeurd en heeft eind 2021 voor de financiële onderbouwing een beroep gedaan op betrokken provincies om dit proces te ondersteunen.

Naast dit hoofdpunt is in de werkgroep Gebiedsaanpak ook gewerkt aan de opzet van een aangepaste tekst voor het nieuwe Convenant Energietransitie Glastuinbouw 2021-2030. Door de lastige kabinetsformatie is de opstelling van het convenant vertraagd. Eind vorig jaar heeft de werkgroep de nieuwe tekst aangeleverd, welke wordt opgenomen in het convenant. Begin 2022 zal er meer duidelijkheid komen over dit nieuwe convenant en de inhoud.

ENERGIE

RUIMTELIJKE
INRICHTING

VERSLOGISTIEK

GEZONDE PLANTEN

GEZONDE MENSEN

INNOVATIE

ARBEIDSMARKT
& ONDERWIJS

INTERNATIONALISERING

GEZONDE MENSEN

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: KEES VAN VELZEN – GREENPORT BOSKOOP

Begin 2021 heeft de start van het schoollunch-project in Alphen aan den Rijn plaatsgevonden. Door de inzet van de gemeente, Koppert Cress, VDE Woubrugge en diverse andere bedrijven is een half jaar lang gezorgd voor een dagelijkse gezonde lunch en zijn de klaslokalen en scholen 'groen' uitgerust. Het project heeft veel kennis en inzicht opgeleverd in de wijze waarop het stimuleren van gezonde voeding op scholen vormgegeven kan worden en welke invloed een groen ingerichte klas heeft op leerlingen en docenten. Een uitdaging voor de tafel is om de ervaringen te bespreken met de top 40 gemeentes in een gezamenlijke vergadering van de VNG.

In maart 2021 heeft een digitaal werkbezoek van de topsectoren T&U, A&F en LSH aan de Limburg-campus Brightlands plaatsgevonden. Thema was 'voeding, gezondheid en leefomgeving'. Bij dit regiobezoek bleek dat doelstellingen rond dit thema bij de verschillende sectoren overeen te komen, maar dat we hier nog nauwelijks cross-sectoraal op samenwerken. Afgesproken is om dit wel te doen en inmiddels is er een Roadmap Voeding, Gezondheid en Leefomgeving, waarin deze samenwerking is uitgewerkt. Dit krijgt in 2022 een vervolg in de praktische vertaling naar activiteiten en middelen.

GEZONDE PLANTEN

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: JAAP BOND – KAVB

Bij het Uitvoeringsplan Gewasbescherming van het Ministerie van LNV richt de tafel zich op het ketenverdienmodel en werkt het in samenwerking met GroentenFruit Huis en Royal FloraHolland aan verbreding van de pilots richting de afzetketens. Tevens wordt verbinding gemaakt met het Waarde In de Keten-project (WIK) van LTO Nederland, Rabobank en LNV. Door vertraging bij de start van de pilots in het Uitvoeringsplan Gewasbescherming van LNV wordt de transitie periode verkort. Het bestuurlijk overleg heeft besloten om focus aan te brengen door glastuinbouw extra aandacht te geven, dit vanwege gecontroleerde teeltcondities waarbij in een korte tijd veel kennis wordt gegenereerd die door vertaald wordt naar de andere tuinbouwsectoren.

De tafel onderzocht op welke wijze ze versnelling kon aanbrengen in de transitie naar een groener middelenpakket. Samen met een aantal politieke partijen is gewerkt aan een initiatiefvoorstel waarmee we blokkerende regelgeving hebben aangepast. Ook is de problematiek rond de toelatingen onder de aandacht van de politiek gebracht, waarop in het voorjaar Kamervragen zijn gesteld. Vanuit de werkgroepen is ondersteuning verleend aan het voorbereiden van de Kamervragen wat leidde tot een nieuwe aanpak bij het Ctgb wat moet leiden tot een versnelde toelatingen van zogenaamde laagrisicomiddelen. Tevens is de ondergrens van 5000 hectare voor "de kleine toelatingen" mede door inbreng van de leden van de tafel verruimd waardoor diverse open teelten kunnen blijven beschikken over een breder pakket.

We staan Europees gezien voor een grote opgave en de spanningen op het gewasbeschermingsdossier nemen toe. Daarbij is de tuinbouwsector een relatief kleine speler, daarom zet de tafel actief in op het leggen van verbindingen met alle relevante partijen zowel nationaal als Europees.

RUIMTELIJKE INRICHTING

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: CARIN VAN HUËT - RABOBANK

Vanuit de tafel Ruimtelijke Inrichting wordt via een bottom up aanpak, op verzoek van de ondernemers in een tuinbouwgebied, het initiatief gestart om het betreffende gebied op een perspectiefvolle manier te moderniseren. Begin van het jaar is deze "initiatiefase" in de gebieden de Baan & Sotaweg en Duin- & Bollenstreek afgerond en is het stokje overgedragen aan de greenport Duin en Bollenstreek en de greenport Aalsmeer. In Made en de Oranjepolder loopt de initiatiefase nog en samen met Greenport Venlo wordt gewerkt aan een tuinbouwvisie om daarna tot een specifiekere aanpak per tuinbouwgebied te komen.

De gereedschapskist is geactualiseerd en op de website van Greenports Nederland geplaatst. Deze kist is ontwikkeld voor alle betrokkenen bij de tuinbouw die te maken hebben met de moderniseringsopgave. Er is een scala aan beproefde instrumenten die afgelopen decennia ingezet zijn voor de modernisering van tuinbouwgebieden. Bij deze modernisering gaat het om de keuze van de juiste set aan instrumenten. De gereedschapskist biedt een overzicht van deze instrumenten en dient ter inspiratie voor de vele mogelijkheden die modernisering biedt. De gereedschapskist is op twee manieren toegankelijk gemaakt: inspirerende [praktijkvoorbeelden en een functioneel overzicht](#).

In 2021 is een start gemaakt met het onderzoeken in hoeverre het instrument "ontwikkelingsbedrijf" een toegevoegde waarde kan bieden aan de regionale herstructurerings- en moderniseringsopgaven. Na een brede verkenning is besloten dit nader uit te werken binnen twee pilotgebieden, waarbij de gebiedsaanpak zich al in een verder gevormd stadium bevindt, bij de tuinbouwconcentratiegebieden "Broekpolder" en "De Baan & Sotaweg".

De actuele thema's: huisvesting medewerkers, stikstof, gietwater en wet voorkeursrecht gemeenten zijn in 2021 verder verdiept. Ook in 2022 zal veel aandacht uitgaan naar kennisdeling, visievorming en het verder brengen van het instrumentarium.

ARBEIDSMARKT & ONDERWIJS

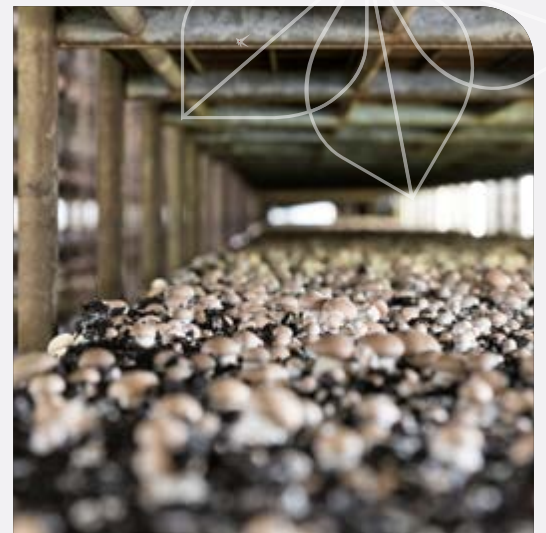
BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: PETER DRENTH – PROVINCIE GELDERLAND

De tafel Arbeidsmarkt & Scholing heeft in 2021 branding, internationale medewerkers en regionale samenwerking als transitiethema's gekozen. Branding van het tuinbouwcluster als een aantrekkelijke en betekenisvolle plek om te werken is noodzakelijk en wordt door de afzonderlijke arbeidsmarktpartijen ook opgepakt. Een conceptaanpak is aan de tafel ontwikkeld. Door intensief samen te werken kan de aandacht die deze initiatieven toch al genereren een multipliereffect krijgen. Ook kan een eenduidig beeld helpen in de arbeidsmarktcommunicatie. Hierbij is een samenwerking onderzocht en besloten om in 2022 te ondersteunen bij het laten aanhaken van meer tuinbouwbranches bij landelijke initiatieven.

De huisvesting en positie van internationale medewerkers binnen het tuinbouwcluster vraagt aandacht. Er is onvoldoende huisvesting beschikbaar waardoor internationale werknemers minder vaak voor Nederland kiezen als plek om te werken. In een toch al krappe arbeidsmarkt is dat een grote zorg. De werkgevers en overheden aan de tafel hebben het initiatief genomen om in een position paper het belang van bouwen van huisvesting voor internationale werknemers te benadrukken. Onderzocht is waarom de vele bouwinitiatieven die er wel zijn voortijdig stranden in de gemeentelijke besluitvorming en welke handelingsperspectieven er zijn. In 2022 onderzoekt de tafel spreiding en aantallen van internationale werknemers. Tevens wordt de community van lokale bestuurders gefaciliteerd voor kennis- en ervaringuitwisseling op dit dossier.

Werkgeverspartijen aan de tafel hebben gezamenlijk actieplannen voor de verbetering van de positie en daarmee de aantrekkelijkheid van de Nederlandse tuinbouw voor internationale werknemers.

Voor het organiseren van kennisontwikkeling en -overdracht op regionale schaal zijn in bestaande samenwerkingsverbanden in de Greenports hoopvolle initiatieven ontstaan zoals campussen en meetingspoints. In 2022 wordt verder onderzocht wat er zowel regionaal als landelijk voor nodig is om deze rol te versterken.

INNOVATIE

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: ERNST VAN DEN ENDE – WAGENINGEN UR

Binnen de Greenports is Innovatie een belangrijk aandachtspunt in de activiteiten en plannen. Voor Greenports Nederland ligt er een rol in de verbinding naar de topsectoren en overheden. Dit bestaat vooral uit het stimuleren van het gebruik van bestaande regelingen door ondernemers en het verspreiden van de opgedane onderzoekskennis naar een zo breed mogelijke groep bedrijven. Daarnaast willen we vanuit de ambities in het tuinbouwakkoord en de daaruit volgende transitieagenda meer gebruik maken en inspelen op beschikbare en toekomstige grotere fondsen.

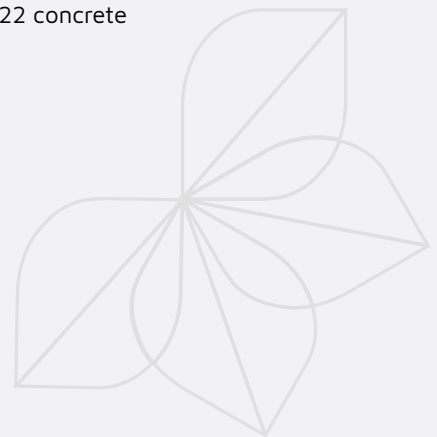
Eind 2021 is een samenwerking opgezet tussen Topsector T&U en regionale Greenports, waarbij themagewijs aansluiting tussen regionale initiatieven en landelijke programma's wordt gerealiseerd. De afstand tussen de (veelal) MKB-ondernemers en regelingen en beschikbare kennis wordt hiermee verkort, waardoor de doorstroming breder en beter moet worden. In 2022 wordt deze structuur geïmplementeerd en, indien succesvol, uitgebouwd naar andere topsectoren waar mogelijk.

VERSLOGISTIEK

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: MICHEL JANSEN – TOTAL PRODUCE

In 2021 is de ontwikkeling van Modalshift een belangrijk speerpunt in de aanpak van de tafel Verslogistiek. Samen met Havenbedrijf Rotterdam, Total Produce en de Danser Groep is opdracht gegeven aan Erasmus-UPT (Urban, Port en Transportlogistics) voor een onderzoek naar de beperkte ontwikkeling van modalshift in Verslogistiek. Gedurende de zomer heeft dit onderzoek door middel van een casestudy en veel gesprekken met sectorbetrokkenen plaatsgevonden. Op het Green meets Ports-congres in 2022 worden deze uitkomsten gebruikt om te komen tot concrete vervolgacties en groei van het gebruik van spoor en water in het transport voor versproducten. Naast modalshift zijn digitalisering en verduurzamingsmonitoring speerpunten. In 2021 heeft verkenning van die onderwerpen plaatsgevonden en vinden in 2022 concrete vervolgstappen plaats.

INTERNATIONALISERING

BESTUURLIJK TREKKER / WOORDVOERDER: ILSE ZAAL - PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Gidsrol voor Nederlandse tuinbouw

Om de tuinbouw goed te positioneren in de EU, zodat toekomstige regelgeving en fondsen beter aansluiten bij de behoeften van de sector, is in het tweede kwartaal van 2021 samen met de tuinbouwlobbyisten van de diverse partnerorganisaties een ambitiedocument opgesteld.

We willen de hoogwaardige en uiterst efficiënte (Nederlandse) tuinbouwsector, met innovatieve oplossingen, een gidsrol laten spelen bij het behalen van de Europese duurzaamheidsambitie en zo samen met andere tuinbouwregio's binnen Europa de Brusselse agenda bewerken. De tafel heeft samen met de branches en provincies gezamenlijke uitgangspunten geformuleerd die de meerwaarde van Nederland als tuinbouwlands op de Europese agenda zal kunnen inbrengen.

Dit helpt diverse vertegenwoordigers van het netwerk om in de gesprekken met Permanente Vertegenwoordiging (PV) en politieke leiders in Brussel om de Nederlandse tuinbouw goed te positioneren. Volgens planning maken we in 2022 verbindingen met andere Europese tuinbouwregio's via het ERIAFF netwerk.

Versterken concurrentiekracht

Het Nederlandse tuinbouwcluster en haar technologie kennen een sterke internationale belangstelling. Daarbij bestaat de ambitie om sneller te blijven innoveren dan de concurrentie. Dat vraagt inzichten in de trends en (tuinbouw)ontwikkelingen op mondiaal niveau. Deze informatie is deels concurrentieel en wordt nu versnipperd door het bedrijfsleven en andere ketenpartners in kaart gebracht. Er is afgelopen maanden geïnventariseerd om dit op landelijk niveau samen te voegen en te delen. Uitgevoerd onderzoek door Wageningen University & Research en de Erasmus Universiteit laat zien dat het hebben van een strategie rond nationale business intelligence door een groeiende groep bedrijven als noodzaak wordt gezien. De tafel heeft aan het einde van het jaar besloten om een praktische verdieping te maken voor "de internationale innovatiepropositie van de Nederlandse tuinbouw". Door de inzet van aanjaagbudget wordt dit samen de Topsector T&U in 2022 verder uitgewerkt.

Zaken doen in China

In nauwe samenwerking met de Provincie Zuid-Holland is in het verslagjaar gebouwd aan een website om het Nederlandse tuinbouwbedrijfsleven beter te faciliteren om zaken te doen in China. RVO en landbouwraden en Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen werkten mee aan de bouw. Begin 2022 zal de website live gaan.

Communicatieactiviteiten op een rij

- Aanpassing / uitbreiding website Greenports Nederland met de [Gereedschapskist Ruimtelijke Inrichting](#).
- Start met de bouw van het China portal bij de site van Dutch Horticulture.
- Nationaal Tuinbouwcongres op 7 oktober in Bomencentrum Nederland in Baarn.
- Partner van 'Ga voor Kleur' – Nationale Groente- en Fruitdag op 14 oktober.
- Start landelijke werktafel huisvesting internationale medewerkers (zie [nieuwsbrief](#)).
- Opstellen verkiezingsmanifest (zie [website](#)).
- Aftrapssessie Circulaire Tuinbouw (zie [nieuwsbrief](#)).
- Start 'Een gezonde leefstijl begint bij de jeugd' (zie [nieuwsbrief](#)).
- Werkbezoek Topsector aan Limburg (zie [nieuwsbrief](#)).
- Inbreng [regeerakkoord](#).
- Manifest [Bouwen, bouwen, bouwen](#) (zie ook [nieuwsbrief](#)).
- Gebiedsgerichte aanpak volgende fase voor Baan- en Sotaweg (zie [nieuwsbrief](#)).
- Presentatie onderzoek Modalshift Verslogistiek (zie [website](#)).
- Persbericht (samen met GTNL) [ODE frustreert energietransitie nog steeds](#).
- Activiteiten rond Coronacrisis tuinbouw in de eerste maanden van 2021.

Samenwerken is groeien

Greenports Nederland is de netwerkorganisatie voor het Nederlandse tuinbouwcluster. Haar activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Limburg en Gelderland

NETWERK GREENPORTS NEDERLAND